

mange store Ulemper, maasse mange flere, end Folk virkelig komme til Klarhed over. — Hvad jeg særlig vil dvæle ved, er, hvad der kan falde ind under Sundhedshensyn, og da det altid ligger mig nær at tænke paa dem, der ere uheldig stillede, har jeg særlig kastet Blikket paa dem, der bo i de øverste Etager. Jeg tror, at man ikke kan være noksom opmærksom paa, hvorledes Tagrummene blive indrettede, naar disse skulle benyttes til Beboelsesleiligheder. Jeg har i de senere Aar som Eier af en Eiendom her i Kjøbenhavn bidraget Mit til at gjøre disse Leiligheder saa hyggelige som muligt; men jeg vil indrømme, at, uagtet jeg har gjort Alt, hvad der stod til mig, fyldestgjorte Leilighederne dog daarlig nok de Fordringer, som det synes mig, at man billigtvis kan stille. Jeg skal fremdrage enkelte Punkter, som jeg maa anse for særlig nødvendige. Man ser mange Steder, selv i nyere Guse, at de skraa Flader, som vende ind mod Beboelsesrummene, ere beklædt med Bræder eller Flader, som kunne tages af, for at Pudsningen kan foregaa lettere indvendig fra. Det anser jeg for meget uheldigt, og jeg mener, at det maatte paa det Strengeste forbydes. Jeg kan ikke indstaa for, hvorvidt Sligt kan finde Sted efter den nugældende Lov; men det er Tilfældet mange Steder. Det vil ligeledes hjælpe, naar man forbyder, at det Tag, som falder udenfor Kvistbehoelserne, sættes ud med almindelig Mørtel, men paabyder, at det skal sættes ud med Cement eller stærk cementholdig Kalkmørtel. Fremdeles tror jeg, at det vilde være meget heldigt for Sundheden, hvis alle Plunkerne, de Trekanter, der frembyde sig ved Kvisternes Udspringen, ikke maa opbygges af Bræder, men kun af Bindingsværk, og udenpaa skulle beklædes med Zink eller andet fast Metal, som kunde forhindre Fugtighed fra at trænge ind i Muren og derved staae Luften. Der er en anden Ting, der skjuler sig ved disse Kvistleiligheder, og som ofte ikke falder i Øinene. Den er jeg for nogle Aar siden bleven opmærksom paa, og det er noget af det Allervigtigste. Man kan gjøre saa Meget man vil, for at faae Leiligheden tæt, baade ved det ydre Tag, Taget og det indre Tag, der træder frem som Puds; man kan dog ikke faae en sund Leilighed og gjøre Leiligheden hyggelig og lun, hvis der fra det Rum, som ligger ovenpaa, og hvor der er Løreløst, kan trænge Luft ned. Der fremtræder nemlig i det Rum, som Spærene indtage, en Abning mellem Taget og Loftet, og det vil i Reglen være Tilfældet, at den Luft, som trænger ind ad Vinduene, der ere i Taget, har frit Spillerum i denne Abning og ved et Tryk trænger ind i de allermindste Abninger, man kan tænke sig. — Naar der her i Lovforslagets § 51 er sagt om Vandlaasene, at de skulle være sikre, saaledes at Luften ikke kan trænge igjennem dem, tror jeg ogsaa, at der i Sundhedens Inter-

esse maa gjøres noget Mere, at det nemlig maa forhindres, at Luften kan trænge ind i Kjøkkenet paa det Sted, hvor Aflobsrøret og Vaskens Lud forenes. Om der saa er Vandlaase, der nok saa meget kunne forhindre Luften fra at trænge op fra Kloaken, nytter det ikke, naar ikke de to Rørs Sammenspøining er saa hermetisk, som tænkes kan. En anden Ting, som hænger sammen hermed, er, at det er meget almindeligt, ja, vist Tilfældet de allerfleste Steder, hvor der er en Hoved- og en Kjøkkentrappe, at der er Dgang fra Kjøkkentrappen til Løreløstet, og at der som Følge deraf er meget god Ventilation paa Kjøkkentrappen, men paa den anden Trappe, paa Hovedtrappen, der i Reglen ender øverst oppe og er afpudset og afluttet der, vil især om Sommeren, til hvilken Aarstid det vil vise sig stærkest, naar Ørene i de andre lavere Etager luffes op, den brugte usunde Luft strømme ud paa Trappegangen og ifølge Naturens Love stige op efter, og saa staae den der og trænger ind i de øverste Etager, hvilket er meget uheldigt. Det kan afhjælpes, hvad jeg har gjort derved, at der bliver opsat en temmelig stor Ventil i Loftet, som udmunder i Loftstegen ovenover, saa at Luften har frit Spillerum til at trække derop, hvor der bør være og vel ogsaa er Vindue aabnet. Dette er jo ganske vist Smaating, men undertiden kan der jo af Smaating affødes meget store Ønder. Derfor har jeg ikke villet undlade at fremkomme med disse Bemærkninger. Jeg tror, at vi i det Hele taget i det Dieblik, vi lade en Lov gaa fra os, maa tænke paa, at det skal være en Rettefnor for de Byggende og en Veiledning for dem, med Hensyn til hvorledes de skulle bygge; men naar vi have Jagmand for os, Byggespekulanter, Folk, som kjende til at benytte en Lov saagodt som muligt, se de undertiden Sagen i en anden Belysning og se i den en Rettefnor for, hvor da virkelig de kunne bygge. Disse Folk ville bruge Loven til de yderste Spidser, og derfor skulle vi være høist forsigtige; thi man kan være overbevist om, at hvad der ikke staae i Loven, bliver heller ikke opfyldt. Vi maa altsaa se at faae alt det ind, som vi anse for absolut nødvendigt, og i en By som Kjøbenhavn skulle vi navnlig lægge Vægt paa Sundhedshensynet. Det viser sig den ene Tid efter den anden, at de Beregninger, den Maalestok, som Folk have lagt for Et eller Andet her i Kjøbenhavn for et Decennium siden, er bleven aldeles overfløjet. Vi have set, at nye Gader, som ere blevene anlagte, og som man strax ansaa for overordentlig brede, nu have saa stærk Færdsel, at de ikke ere for brede. Jeg kan ikke Andet end støtte Udtalelserne fra den ærede sidste Taler om, at det ikke alene vil være heldigt, men en ligefrem Nætfærdigheds-handling, hvis vi her sætte Præmie for dem, der bygge lavere Guse; thi det er indlysende, at Luftstiftet i det Hele hjælpes noget frem i en Række